

ฉีดยาป้องกัน
• เฉพาะกิจ •

กำลังคน ด้านสุขภาพ

ที่เป็นมา

เป็นอยู่

และจะเป็นไป

10033419

ห้องสมุด วพบ.สุรินทร์

สวค.
สำนักงานวิจัย
และพัฒนาระบบสุขภาพ

สารบัญ

เปิดเล่ม :: 7

บทที่ 1 พัฒนาการการจัดการกำลังคนอดีตสู่ปัจจุบัน ภาพรวมสถานการณ์กำลังคนด้านสุขภาพ

สถานการณ์ความต้องการกำลังคนด้านสุขภาพ :: 14

พัฒนาการการบริหารและจัดการกำลังคนด้านสุขภาพ :: 16

ยุทธศาสตร์สำคัญในการบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพของประเทศไทย :: 26

นวัตกรรมในการบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพในปัจจุบัน :: 35

บทที่ 2 ศึกษาการสำรวจวิชาชีพ

แพทย์ :: 42 | ทันตแพทย์ :: 60 | พยาบาล :: 68 | เภสัชกร :: 76

นักกายภาพบำบัด :: 84 | นักเทคนิคการแพทย์ :: 90

นักรังสีเทคนิค :: 96 | บุคลากรด้านสาธารณสุข :: 100

บทที่ 3 ใจความเคลื่อนไหว

การถ่ายโอนสถานีนอนามัย 10 ปี 28 แห่ง :: 106

ปรับเพิ่มเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่าย กับความขัดแย้งระหว่างวิชาชีพ :: 108

ปรากฏการณ์ขอนแก่น ไม่มีควมผิดพลาดทางการแพทย์ใดใหญ่เกินใช้หัวใจเยียวยา :: 113

ผลิตพยาบาล 3,000 คน เพื่อพื้นที่ชายแดนใต้ :: 118

แผนยุทธศาสตร์ทศวรรษกำลังคนด้านสุขภาพแห่งชาติ

และคณะกรรมการกำลังคนด้านสุขภาพแห่งชาติ :: 121

ความพยายามขับเคลื่อนหลักสูตรแพทย์ศาสตร์ศึกษานานาชาติ :: 124

รพ.สต. ขยายการเข้าถึงบริการ เพิ่มความต้องการกำลังคนด้านสุขภาพ :: 127

ร่าง พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ป่วย เมื่อกฎหมายเพื่อความสมานฉันท์

กลายเป็นประเด็นความขัดแย้ง :: 133

ศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ ทะยานอยากบนความขาดแคลน :: 135

เหยื่อหลักสูตรพยาบาลเถื่อน

ยอดน้ำแข็งของปัญหาความสัมพันธ์แหล่งผลิตกับสภาวิชาชีพ :: 140

ปิดเล่ม :: 144

บรรณานุกรม :: 147

สารบัญตาราง

- ตารางที่ 1.1** - การกระจายตัวของกำลังคนด้านสุขภาพ
ปฏิบัติงานในสถานบริการตามภูมิภาค ปี 2553 หน้า **12**
- ตารางที่ 1.2** - จำนวนกำลังคนด้านสุขภาพ ของสถานีอนามัย (รพ.สต.) รายภาค ปี 2554 หน้า **12**
- ตารางที่ 1.3** - การกระจายตัวของกำลังคนด้านสุขภาพ
แยกตามระดับสถานบริการ ในปี 2553 หน้า **13**
- ตารางที่ 1.4** - แสดงสถานการณ์และความต้องการกำลังคนด้านสุขภาพในปัจจุบัน
ของโรงพยาบาลศูนย์ทั่วไป สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข หน้า **14**
- ตารางที่ 1.5** - การคาดการณ์กำลังการผลิต เทียบกับความต้องการกำลังคนปี 2558 หน้า **15**
- ตารางที่ 1.6** - รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของ 4 วิชาชีพหลักใน รพช. พื้นที่ปกติ หน้า **31**
- ตารางที่ 2.1** - การกระจายตัวของแพทย์ปี 2553 หน้า **43**
- ตารางที่ 2.2** - การกระจายตัวของแพทย์สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี 2553 หน้า **44**
- ตารางที่ 2.3** - จำนวนแพทย์ลาออกจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
แยกตามสังกัด หน้า **50**
- ตารางที่ 2.4** - เปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาแพทย์เข้าใหม่ จำนวนที่จบ
และจำนวนแพทย์ที่จัดสรรให้ กสธ. รายปี หน้า **56**
- ตารางที่ 2.5** - เปรียบเทียบจำนวนแพทย์ที่จบใหม่
และแพทย์ที่เข้ารับการฝึกอบรมเฉพาะทาง หน้า **56**
- ตารางที่ 2.6** - จำนวนแพทย์ที่เข้ารับการฝึกอบรมเฉพาะทาง แยกตามสังกัด หน้า **56**
- ตารางที่ 2.7** - การกระจายตัวของแพทย์ แยกตามรายภาค ปี 2540-2550 และ 2553 หน้า **57**
- ตารางที่ 2.8** - สัดส่วนประชากรต่อแพทย์รายภาค ปี 2540-2551 หน้า **57**
- ตารางที่ 2.9** - จำนวนและสัดส่วนแพทย์ต่อประชากร จำแนกตามสังกัด รายภาค ปี 2551 หน้า **58**
- ตารางที่ 2.10** - การกระจายของแพทย์ แยกตามสถานบริการ ปี 2551 หน้า **58**
- ตารางที่ 2.11** - การกระจายของแพทย์ แยกตามต้นสังกัด และสถานบริการ ปี 2543-2552 หน้า **59**
- ตารางที่ 2.12** - สัดส่วนแพทย์ต่อประชากร จำแนกตามภาค หน้า **61**
- ตารางที่ 2.13** - แสดงการกระจายตัวของทันตบุคลากรจำแนกตามสังกัด หน้า **61**
- ตารางที่ 2.14** - การกระจายตัวของทันตบุคลากร
จำแนกตามหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุข หน้า **62**
- ตารางที่ 2.15** - สถานการณ์การผลิตทันตแพทย์ ปี 2543-2557 หน้า **64**
- ตารางที่ 2.16** - ผลการจัดสรรและการลาออกของทันตแพทย์คู่สัญญา
ของกระทรวงสาธารณสุข ปี 2542-2546 หน้า **65**

ตารางที่ 2.17 - จำนวนสถาบันการผลิตที่เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์
และได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล ปีการศึกษา 2551 หน้า **69**

ตารางที่ 2.18 - การประมาณการณ์ผู้สำเร็จการศึกษาพยาบาลศาสตร์
ระหว่างปี 2550-2555 หน้า **70**

ตารางที่ 2.19 - ลักษณะการทำงานของผู้มีใบประกอบวิชาชีพ
การพยาบาลและผดุงครรภ์ หน้า **70**

ตารางที่ 2.20 - จำนวนพยาบาลวิชาชีพรายภาค ปี 2543-2553 หน้า **71**

ตารางที่ 2.21 - การกระจายพยาบาลตามสังกัด และระดับสถานบริการ ปี 2543-2553 หน้า **72**

ตารางที่ 2.22 - เปรียบเทียบกำลังคนเภสัชกร และเจ้าพนักงานเภสัชกรรม
ในโรงพยาบาลในปัจจุบัน กับความต้องการ ปี 2562 หน้า **77**

ตารางที่ 2.23 - การกระจายตัวของเภสัชกรในสถานบริการ รายภาค ปี 2543-2552 หน้า **81**

ตารางที่ 2.24 - จำนวนและสัดส่วนเภสัชกรต่อประชากร
จำแนกตามสังกัด รายภาค ปี 2553 หน้า **82**

ตารางที่ 2.25 - การกระจายของเภสัชกร จำแนกตามสถานบริการ ปี 2543-2553 หน้า **82**

ตารางที่ 2.26 - แหล่งงานของนักกายภาพบำบัดระหว่างปี 2544 และ 2546 หน้า **85**

ตารางที่ 2.27 - การกระจายของนักกายภาพบำบัดและเจ้าพนักงานเวชกรรมฟื้นฟู
ในสถานบริการสังกัดสำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปี 2553 หน้า **86**

ตารางที่ 2.28 - ความต้องการนักกายภาพบำบัด เทียบกับกำลังคนที่มีอยู่ในปี 2553 หน้า **89**

ตารางที่ 2.29 - ลักษณะงานและการกระจายตัว
ของบัณฑิตเทคนิคการแพทย์ ปี 2545-2550 หน้า **91**

ตารางที่ 2.30 - จำนวนนักเทคนิคการแพทย์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ และเจ้าพนักงาน
วิทยาศาสตร์การแพทย์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข แยกตามสังกัด หน้า **92**

ตารางที่ 2.31 - ความต้องการกำลังคนด้านเทคนิคการแพทย์
เทียบกับกำลังคนที่มีอยู่ในปี 2553 หน้า **93**

ตารางที่ 2.32 - จำนวนบุคลากรทางรังสีการแพทย์ประเภทต่างๆ
แยกตามสถานพยาบาล ณ ปี 2552 หน้า **97**

ตารางที่ 2.33 - ความต้องการกำลังคนด้านเทคนิคการแพทย์เทียบกับจำนวนที่มี หน้า **98**

ตารางที่ 2.34 - การกระจายตัวของนักวิชาการสาธารณสุข
สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข หน้า **101**

ตารางที่ 2.35 - จำนวนผลิตบุคลากรสาธารณสุขของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร
กระทรวงสาธารณสุขในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา หน้า **102**

ตารางที่ 3.1 - อัตราเบี่ยงเคียงهماจ่ายรายวิชาชีพ ตามประกาศฉบับที่ 4 หน้า **110**

ตารางที่ 3.2 - เกณฑ์กำลังคนตามนโยบาย รพ.สต. หน้า **128**

ตารางที่ 3.3 - จำนวนกำลังคนด้านสุขภาพ

ของสถานีนอนามัย (หรือ รพ.สต.) รายภาค ปี 2554 หน้า **129**

ตารางที่ 3.4 - การกระจายตามรายภูมิภาค

ของบุคลากรประจำสถานีนอนามัยระหว่างปี 2543-2553 หน้า **130**

ตารางที่ 3.5 - ความต้องการกำลังคนด้านสุขภาพในสถานบริการปฐมภูมิ (รพ.สต.)

ใน ปี 2562 เมื่อเทียบกับกำลังคนที่มีในปี 2553 หน้า **132**

สารบัญแนบงุมิ

แนบงุมิที่ 1.1 - จำนวนแพทยลาออกจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
เทียบกับจำนวนแพทยจบใหม่ หน้า **22**

แนบงุมิที่ 2.1 - การกระจายตัวของแพทยปี 2553 หน้า **43**

แนบงุมิที่ 2.2 - กราฟเปรียบเทียบแผนการรับนักศึกษาแพทย จำนวนนักศึกษาที่จบ
และจำนวนแพทยที่จัดสรรให้ กสธ. ปี 2543-2552 หน้า **52**

แนบงุมิที่ 2.3 - กราฟเปรียบเทียบจำนวนแพทยจบใหม่
และแพทยที่เข้าอบรมเฉพาะทางรายปี หน้า **52**

แนบงุมิที่ 2.4 - กราฟแสดงจำนวนแพทยที่เข้ารับการฝึกอบรมเฉพาะทาง
แยกตามสังกัด หน้า **53**

แนบงุมิที่ 2.5 - สถานการณ์การผลิตทันตแพทย ปี 2543-2557 หน้า **64**

แนบงุมิที่ 2.6 - แสดงผลการจัดสรรและการลาออกของทันตแพทยคู่สัญญา
ของกระทรวงสาธารณสุข ปี 2542-2546 หน้า **65**

แนบงุมิที่ 2.7 - ความต้องการทันตแพทยและทันตภิบาลในปี 2560
เทียบกับกำลังคนในปัจจุบัน หน้า **66**

แนบงุมิที่ 2.8 - เปรียบเทียบกำลังคนเภสัชกรในโรงพยาบาลในปัจจุบัน
กับความต้องการ ปี 2562 หน้า **78**

แนบงุมิที่ 2.9 - เปรียบเทียบกำลังคนเจ้าพนักงานเภสัชกรรมในโรงพยาบาลในปัจจุบัน
กับความต้องการ ปี 2562 หน้า **78**

แนบงุมิที่ 3.1 - การกระจายตามรายภูมิภาค

ของบุคลากรประจำสถานีนอนามัยระหว่างปี 2543-2553 หน้า **131**